

PROGRAM ZDRAVSTVENO OPISMENJAVANJE I ZDRAVI ŽIVOTNI STILOVI ZA ROME U ROMSKIM NASELJIMA

za lokalne romske edukatore i posrednike

- **Modul 2: SUSTAVI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE**
 - **Poglavlje 1: Zdravstveni sustav – opći pregled**

SAŽETAK:

Zdravstveni sustav – pojam i definicija.

Zdravstveni sustav kao struktura koja promiče, obnavlja i održava zdravlje.

Zdravstveni sustav koji utječe na determinante zdravlja.

PREGLED Modula II: Sustavi zdravstvene zaštite

Zdravstveni sustav – opći pregled.

Zdravstveni sustav – pojam i definicija. Zdravstveni sustav kao struktura koja promiče, obnavlja i održava zdravlje. Zdravstveni sustav koji utječe na determinante zdravlja.

Razumijevanje zdravstvenog sustava.

Razumijevanje zdravstva kao složenog sustava. Razumijevanje funkcioniranja lokalnog zdravstvenog sustava - u nastojanju da se poboljša kvaliteta zdravlja, ishodi, troškovi i jednakost u pristupu kvalitetnim zdravstvenim uslugama.

Zdravstveno osiguranje i ekonomičnost zdravstvene zaštite.

Razumijevanje ekonomije zdravstvene zaštite. Javno zdravstveno osiguranje i privatno zdravstveno osiguranje u Europi.

Dostupna i kvalitetna zdravstvena skrb: Prava i odgovornosti.

Tretiranje dostupne i kvalitetne zdravstvene skrbi kao univerzalnog ljudskog prava na koje svako ljudsko biće ima pravo. Podizanje svijesti o ljudskim pravima i odgovornostima vezanim uz zdravlje u romskim zajednicama u Europi.

Co-funded by
the European Union

PROGRAM ZDRAVSTVENO OPISMENJAVANJE I ZDRAVI ŽIVOTNI STILOVI ZA ROME U ROMSKIM NASELJIMA

MODUL II

Poglavlje 1: Zdravstveni sustav – opći pregled.

Co-funded by
the European Union

Što je sustav zdravstvene skrbi? (I)

Sustav zdravstvene skrbi je organizacija ljudi, institucija i resursa koja pruža usluge zdravstvene njege kako bi se zadovoljile zdravstvene potrebe ciljne populacije.

Upravljanje bilo kojim zdravstvenim sustavom obično se usmjerava kroz skup politika i planova koje usvajaju vlada, poslovni sektor iz privatnog sektora i druge grupe u područjima kao što su pružanje i financiranje osobne zdravstvene skrbi, farmaceutika, ljudski resursi u zdravstvu i javno zdravstvo.

Co-funded by
the European Union

Što je sustav zdravstvene skrbi? (II)

Sustav zdravstvene skrbi je organizirani plan zdravstvenih usluga, sustav ili program po kojem zdravstvena skrb je dostupna stanovništvu i financirana od države, privatnog poduzeća koji obuhvaća sljedeće:

- (1) usluge osobne zdravstvene skrbi za pojedince i obitelji, dostupne u bolnicama, klinikama, mjesnim centrima, u liječničkim ordinacijama, i u domovima klijenata;
- (2) usluge javnog zdravstva potrebne za održavanje zdravog okoliša, poput nadzora vode i zaliha hrane, regulacija lijekova, i sigurnosni propisi s namjerom da zaštite danu populaciju;
- (3) nastavne i istraživačke aktivnosti u vezi s prevencijom, otkrivanjem i liječenjem bolesti; i
- (4) pokrivenost sustavnih usluga treće strane (zdravstveno osiguranje).

Što je javno zdravlje?

Javno zdravlje je „znanost i umjetnost prevencije bolesti, produljenja života i promicanja zdravlja organiziranim naporima i informiranim izborima društva, organizacija, javnih i privatnih, zajednica i pojedinaca”.

Analiza determinanti zdravlja populacije i prijetnji s kojima se suočava osnova je javnog zdravlja.

Visokokvalitetna zdravstvena skrb pomaže u prevenciji bolesti i poboljšava kvalitetu života.

Definiranje javnog zdravlja

Javno zdravlje je definirano kao „znanost i umjetnost **prevencije bolesti**”, produžavanje života i poboljšanje **kvalitete života** kroz organizirane **napore** i **informirane** izbore **društva**, **organizacija** (javnih i privatnih), **zajednica** i **pojedinaca**.

Javnost može biti mala kao šačica ljudi ili velika kao selo ili cijeli grad. Koncept zdravlja uzima u obzir **fizičko**, **psihološko** i **socijalno blagostanje**.

Kao takvo, prema **Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji**, „zdravlje je stanje potpunog fizičkog, mentalnog i društvenog blagostanja, a ne samo odsutnost bolesti ili slabosti”.

Svjetska zdravstvena organizacija definira zdravstvene sustave na sljedeći način:

Zdravstveni sustav sastoji se od svih organizacija, ljudi i aktivnosti čija je primarna namjera promicanje, vraćanje ili održavanje zdravlja.

To uključuje napore da se utječe na determinante zdravlja kao i izravnije aktivnosti za poboljšanje zdravlja.

Zdravstveni sustav uključuje, na primjer, majku koja kod kuće brine o bolesnom djetetu; privatni pružatelji usluga; programi promjene ponašanja; kampanje za kontrolu vektora; organizacije zdravstvenog osiguranja; zakonodavstvo o zdravlju i sigurnosti na radu.

To uključuje međusektorsko djelovanje zdravstvenog osoblja, na primjer, poticanje ministarstva obrazovanja da promiče obrazovanje žena, dobro poznatu odrednicu boljeg zdravlja.

Co-funded by
the European Union

Evropski sustavi zdravstvene skrbi: Edukativni video

- https://www.youtube.com/watch?v=Lu5BY1YIy04&ab_channel=EuropeanCommission

Co-funded by
the European Union

Ciljevi zdravstvenog sustava

- Ciljevi zdravstvenih sustava su dobro zdravlje građana, odgovor na očekivanja stanovništva i pravedni načini financiranja poslovanja.
- Napredak prema ostvarivanjem ovisi o tome kako sustavi obavljaju četiri vitalne funkcije: pružanje zdravstvenih usluga, stvaranje resursa, financiranje i upravljanje.
- Dimenzije za evaluaciju zdravstvenih sustava uključuju kvalitetu, učinkovitost, prihvatljivost i pravednost.
- Zdravstveni sustavi vjerojatno odražavaju povijest, kulturu i ekonomiju država u kojima se razvijaju. Ove osobitosti smetaju i kompliciraju međunarodne usporedbe i onemogućuju bilo kakav univerzalni standard izvedbe.

Zdravstveni sustavi diljem svijeta

Široka je raznolikost zdravstvenih sustava diljem svijeta, s onoliko povijesti i organizacijskih struktura koliko ima nacija. Implicitno, države moraju dizajnirati i razvijati zdravstvene sustave u skladu sa svojim potrebama i resursima, iako su zajednički elementi u gotovo svim zdravstvenim sustavima primarna zdravstvena zaštita i javnozdravstvene mjere.

U određenim zemljama, upravljanje planiranjem zdravstvenog sustava je decentralizirano, s različitim dionicima na tržištu koji preuzimaju odgovornosti. Nasuprot tome, u drugim regijama postoji suradnja među vladinim tijelima, radničkim sindikatima, filantropskim organizacijama, vjerskim institucijama ili drugim organiziranim tijelima, usmjerena na precizno pružanje zdravstvenih usluga skrojenih prema specifičnim potrebama njihove populacije.

**Anatomija
zdravstvene
skrbi:
Edukativni
video**

- https://www.youtube.com/watch?v=dK4EV9wJPm0&ab_channel=MedSchoolInsiders

Kontinuitet zdravstvene skrbi glavni je cilj sustava zdravstvene skrbi.

Kontinuitet zdravstvene zaštite može biti:

Kontinuitet informacija. Informacije o prethodnim događajima koriste se za pružanje skrbi koja je prikladna za trenutnu situaciju pacijenta.

Kontinuitet osobnih odnosa prepoznaje da je trajni odnos između pacijenata i pružatelja usluga temelj koji povezuje skrb tijekom vremena i premošćuje diskontinuirane događaje.

Kontinuitet kliničkog upravljanja.

Odrednice zdravlja (I)

Odrednice zdravlja uključuju:

- Društveno i ekonomsko okruženje,
 - Fizičko okruženje i
 - Individualne karakteristike i ponašanje osobe.
-
- Kontekst života ljudi određuje njihovo zdravlje, pa je neprikladno okrivljavati pojedince za loše zdravlje ili im pripisivati zasluge za dobro zdravlje.
 - Malo je vjerojatno da će pojedinci moći izravno kontrolirati mnoge odrednice zdravlja.

Odrednice zdravlja (II)

- **Prihodi i društveni status** – viši prihodi i društveni status povezani su s boljim zdravljem. Što je veći jaz između najbogatijih i najsiromašnijih ljudi, to su veće razlike u zdravlju.
- **Obrazovanje** – niske razine obrazovanja povezane su s lošim zdravljem, više stresa i nižim samopouzdanjem.
- **Fizičko okruženje** – sigurna voda i čist zrak, zdrava radna mjesta, sigurne kuće, zajednice i ceste doprinose dobrom zdravlju.
- **Zapošljavanje i radni uvjeti** – zaposleni su zdraviji, posebice oni koji imaju veću kontrolu nad svojim radnim uvjetima.

Odrednice zdravlja (III)

- **Mreže socijalne podrške** – veća podrška obitelji, prijatelja i zajednica povezana je s boljim zdravljem.
- **Kultura** – običaji i tradicija te uvjerenja obitelji i zajednice utječu na zdravlje.
- **Genetika** - nasljeđe igra ulogu u određivanju životnog vijeka, zdravlja i vjerojatnosti razvoja određenih bolesti.
- **Osobno ponašanje i vještine suočavanja** – uravnotežena prehrana, održavanje aktivnosti, pušenje, pijenje i način na koji se nosimo sa životnim stresovima i izazovima utječu na zdravlje.
- **Zdravstvene usluge** - pristup i korištenje usluga koje sprječavaju i liječe bolesti utječu na zdravlje.
- **Spol** – Muškarci i žene pate od različitih vrsta bolesti u različitoj dobi.

Vrste skrbi u zdravstvenim sustavima

- Primarna zdravstvena skrb
- Sekundarna ili akutna skrb
- Tercijarna skrb
- Privremena njega
- Restorativna njega
- Kontinuirana skrb

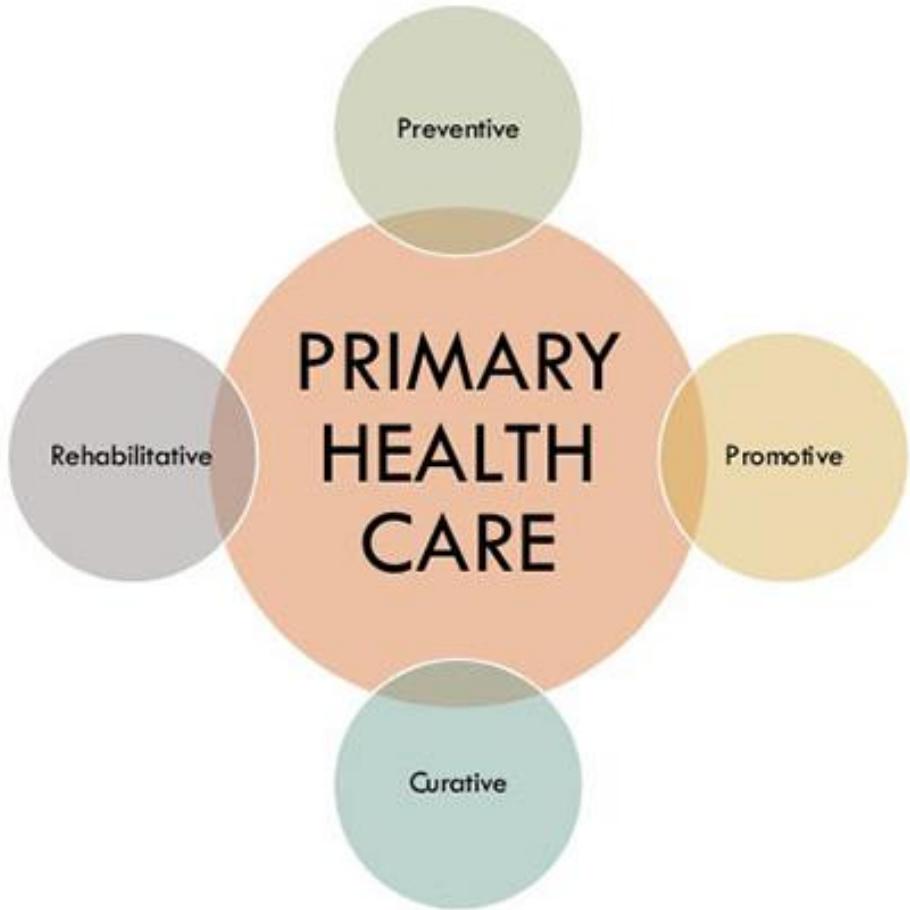
Co-funded by
the European Union

Primarna zdravstvena zaštita (skrb)

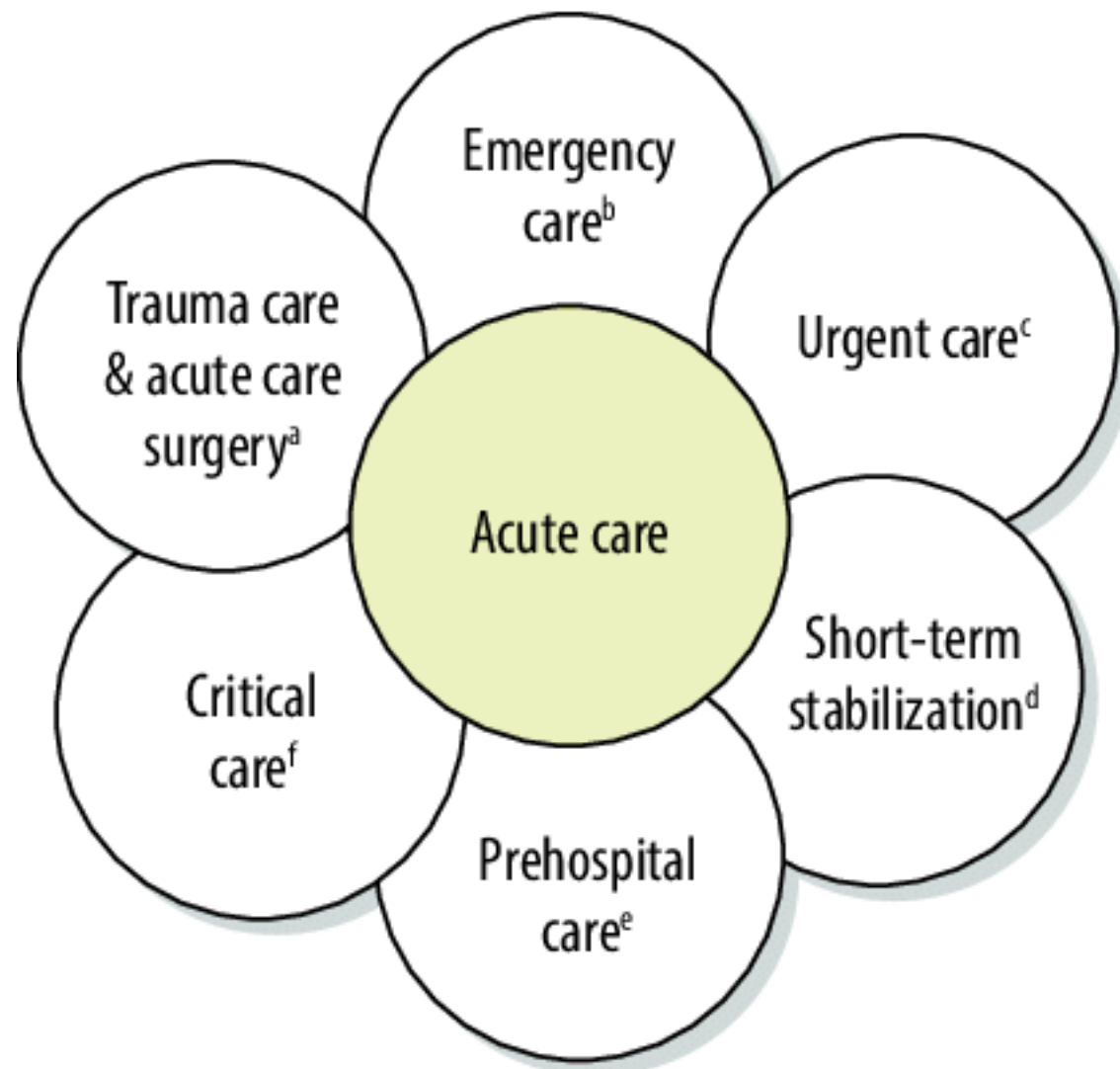
Primarna zaštita je uobičajena točka na kojoj pojedinac ulazi u sustav zdravstvene njege. Njezina glavna zadaća je rano otkrivanje i prevencija bolesti te održavanje zdravlja.

Ova razina njege također obuhvaća rutinsku njegu pojedinaca s uobičajenim zdravstvenim problemima i kroničnim bolestima koje se mogu liječiti u kući ili putem povremenih posjeta ambulantnoj ustanovi.

Pružatelji njege na primarnoj razini uključuju članove obitelji kao i profesionalce i paraprofesionalce koji zapošljavaju zajedničke i mjesne zdravstvene centre, bolnička ambulantna odjela, liječničke ordinacije, industrijske zdravstvene jedinice i školske i fakultete zdravstvene jedinice.

Sekundarna (akutna) skrb

Sekundarna ili *akutna njega* se odnosi na hitno liječenje i kritičnu njegu koja uključuje intenzivne i razrađene mjere za dijagnozu i liječenje određenog niza bolesti ili patologije.

Ulazak u sustav na ovoj razini je ili direktnim prijemom u zdravstvenu ustanovu ili uputnicom.

Grupe pružatelja usluga sekundarne skrbi uključuju bolnice za akutnu i dugotrajnu skrb i njihovo osoblje.

Tercijarna skrb

Tercijarna skrb uključuje visoko tehničke usluge za liječenje pojedinaca i obitelji sa složenim ili kompliciranim zdravstvenim potrebama.

Pružatelji tercijarne njege su zdravstveni profesionalci koji su specijalisti u određenom kliničkom području i kompetentni za rad u takvim specijaliziranim agencijama kao što su psihijatrijske bolnice i klinike, centri za kronične bolesti i visoko specijalizirane jedinice općeg bolnice; na primjer, jedinica koronarne njege.

Ulazak u sustav zdravstvene njege na ovoj razini o stvaruje se uputnicom s bilo primarne ili sekundarne razine.

Co-funded by
the European Union

Privremena njega

- **Privremena njega** je onu koju pruža agencija ili institucija za pacijente dugotrajne njege na kratkoročnoj osnovi kako bi primarnom skrbniku kod kuće omogućilo razdoblje oporavka.

Restorativna njega

Restorativna njega uključuje rutinsku naknadnu skrb i rehabilitaciju u ustanovama kao što su starački domovi, bolničke ustanove za ovisnike o alkoholu i drogama, te u domovima pacijenata kojima se pruža kućna zdravstvena njega.

Co-funded by
the European Union

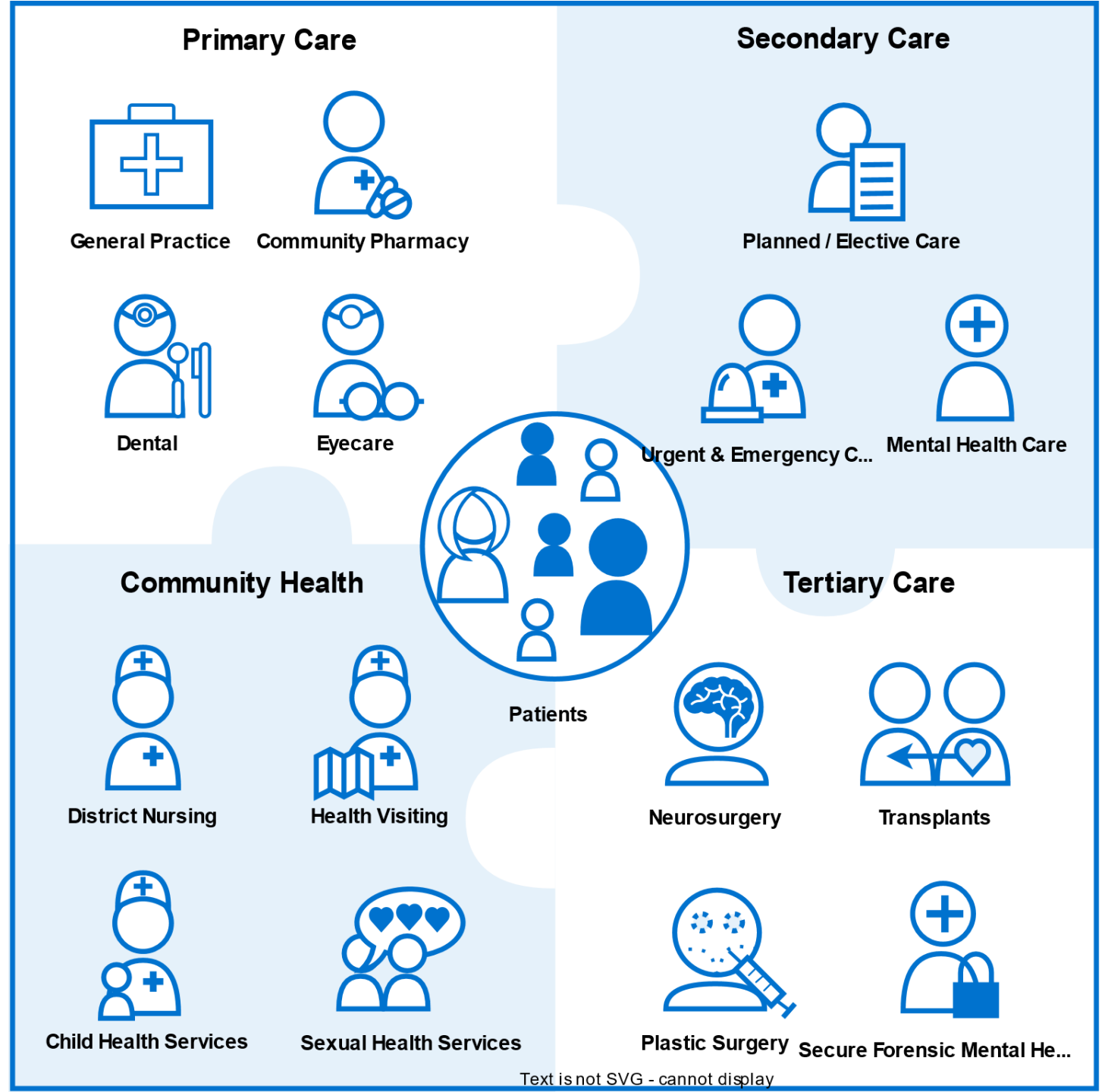
Kontinuirana skrb

- **Kontinuirana skrb** se osigurava na kontinuiranoj osnovi za pomoć onim osobama koje imaju tjelesni ili mentalni invaliditet, koje su stare i pate od kronične bolesti i onesposobljavajuće bolesti, ili na drugi način nesposobne savladati svakodnevni život.
- Takva njega je dostupna u domovima za osobnu njegu, domovinskim domovima, stacionarnim zdravstvenim ustanovama, domovima za njegu, gerijatrijskim centrima za dnevnu njegu i raznim drugim vrstama ustanova.

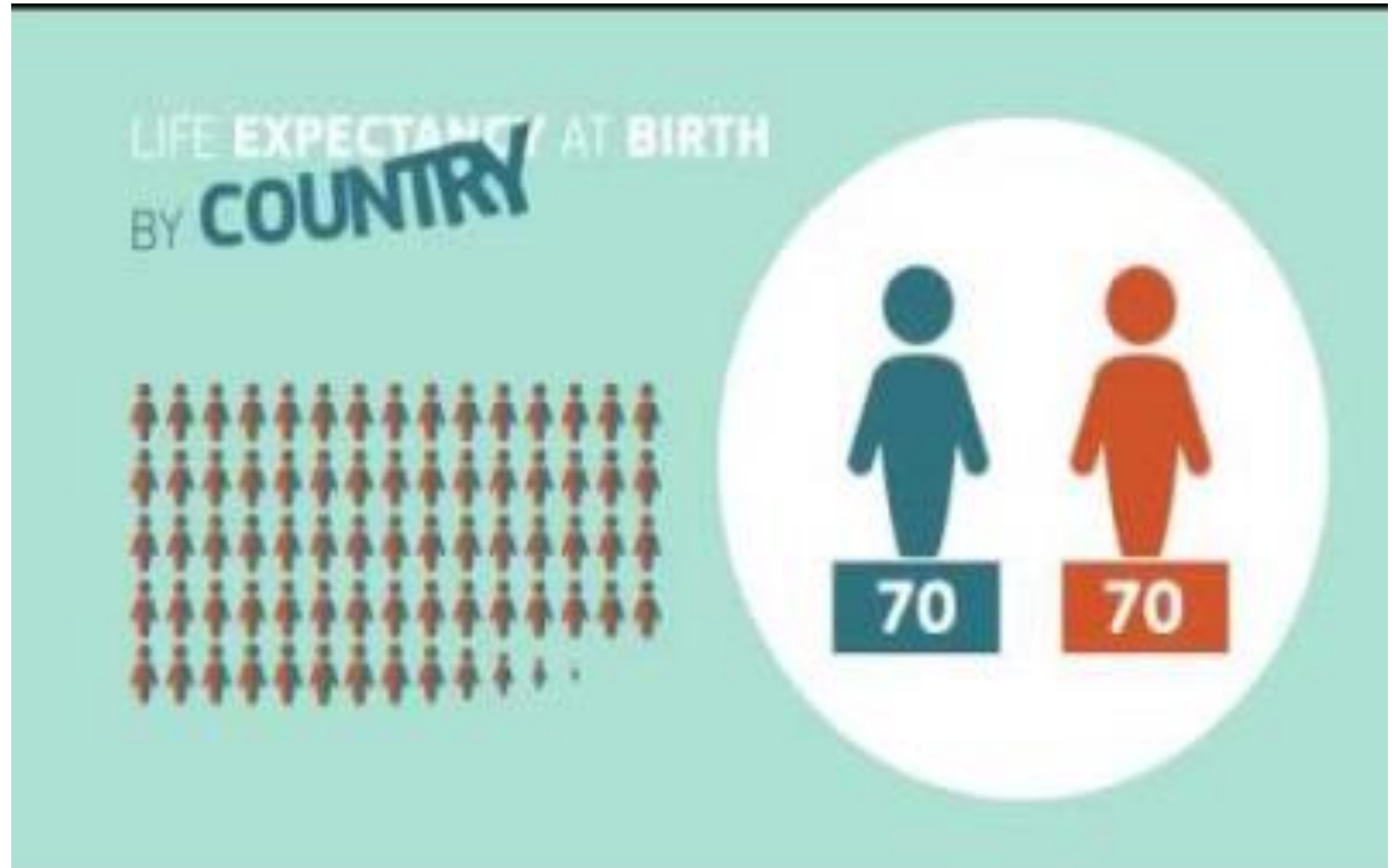

Vrste zdravstvene skrbi

Stanje zdravlja u EU: Edukativni video

- https://www.youtube.com/watch?v=jXD8upOFAbs&ab_channel=EuropeanCommission

PROGRAM ZDRAVSTVENO OPISMENJAVANJE I ZDRAVI ŽIVOTNI STILOVI ZA ROME U ROMSKIM NASELJIMA

Modul 2: Sustavi zdravstvene zaštite POGLAVLJE 2: Zdravstveni sustav – opći pregled

ZAKLJUČCI

- Ciljevi zdravstvenih sustava su dobro zdravlje građana, odgovor na očekivanja stanovništva i pravedni načini financiranja poslovanja.
- Napredak prema njima ovisi o tome kako sustavi obavljaju četiri vitalne funkcije: pružanje zdravstvenih usluga, stvaranje resursa, financiranje i upravljanje.
- Druge dimenzije za procjenu zdravstvenih sustava uključuju kvalitetu, učinkovitost, prihvatljivost i pravednost.

Co-funded by
the European Union

PROGRAM ZDRAVSTVENO OPISMENJAVANJE I ZDRAVI ŽIVOTNI STILOVI ZA ROME U ROMSKIM NASELJIMA

